

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 55171-09-20 כהן נ' נדיב

לפני **כבוד השופטת עדנה יוסף-קוזין**

תובע אריה טל כהן

נגד

נתבע דובי נדיב

ב"כ התובע – עו"ד שי אליאס
ב"כ הנתבע – עו"ד תומר טייכמן

פסק דין

א. מבוא

1. תביעה לפיצוי בסך 100,000 ש"ח בגין לשון הרע.
2. הצדדים הם שכנים המתגוררים בבית משותף ברחוב יעל רום 4א' פתח תקווה ("הבניין"). במועדים הרלבנטיים לתביעה, התובע היה חבר בוועד הבית.

ב. טענות הצדדים

ב(1) טענות התובע

3. ביום 27.6.2020 כתב הנתבע בקבוצת הווטסאפ של דיירי הבניין פרסומים הבאים בגדר לשון הרע נגד התובע. לטענת התובע, הנתבע פרסם אודותיו כי הוא אינו משלם מיסי וועד; פעל ללא אישור והתקין מזגן לקירור מחסנים, מצלמה פרטית, ועמדת חשמל; הרחיב את המחסן שלו על חשבון השטח המשותף, והפך את החניות והמחסנים למקום בו מבצעים עבודות ריתוך; גנב חשמל על ידי התחברות לחשמל של הבניין באופן פיראטי; וסיכן את הדיירים בחשיפה לתביעה. (הפרסום צורף בנספח א' לכתב התביעה).

4. לטענת התובע, אין אמת בפרסום. הנתבע ממשיך השתלחות קודמת בתובע, אשר כללה תלונות שווא לרשות המסים ולמשטרה, ומטרתו היא לפגוע בתובע.
5. ביום 26.7.2020 שלח התובע לנתבע מכתב בו דרש ממנו לפרסם תיקון והתנצלות על הדברים ולפצותו בסך 100,000 ש"ח. במכתב תשובתו הנתבע התחמק מחומרת הפרסום. (נספחים ב' ו-ג' לכתב התביעה).
6. לטענת התובע, לא עומדת לנתבע הגנת תום הלב. הדברים אינם אמת, והנתבע עשה את הפרסום בכוונה לפגוע. לכן, ועל מנת לשפר מצבו ולקרבו למצב בו היה נתון קודם הפרסום ועל מנת להרתיע, יש לפסוק לזכותו פיצוי בסך 100,000 ש"ח.
7. התובע תבע גם מכוח [סעיפים 35, 56 ו-58 לפקודת הנזיקין \[נוסח חדש\]](#), בטענה, לפיה הנתבע התרשל, פרסם היצג כוזב בידיעה שהפרסום כוזב או באין אמונה באמיתותו ובזדון. התובע טען כי הנתבע הפר את הוראת [סעיף 2 לחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999](#), שכן פגע במוניטין ובשם הטוב של התובע, ולכן הוא זכאי לפיצוי ללא הוכחת נזק. נוסף לכך, התובע טען לעוולה מכוח עשיית עושר ולא במשפט. התובע זנח טענות אלה בסיכומיו.

ב(2) טענות הנתבע

8. לטענת הנתבע, התביעה נגועה בחוסר תום לב והיא תביעת השתקה חסרת בסיס. לטענתו, התובע אמיד ובעל יכולת כלכלית להשתמש לרעה בהליך המשפטי כנגדו. לטענתו, התובע לא צירף לתביעה את הסרטונים שצירף הנתבע למסרונים, בהם תימוכין לנטען בפרסום (תצלומים וסרטונים צורפו בנספחים א' ו-ב' ותתי הנספחים לכתב ההגנה). לטענתו, מטרת קבוצת הווטסאפ של הבניין היא העלאת נושאים שונים הקשורים לבניין, כולל תחזוקתו ובטיחותו, כך שפרסומו בה רלבנטי.
9. לטענת הנתבע, מטרת התביעה היא להרתיע אותו ואת יתר הדיירים בבניין מנקיטת הליכים משפטיים נגד התובע. זאת לאור כוונת הנתבע ודיירים נוספים להגיש תביעה למפקחת על הבתים המשותפים בשל עוולות המבוצעות על ידי התובע בבניין וביניהן שינוי תשתיות חשמל בבניין, בניה ברכוש המשותף, פלישה לשטח משותף, בנית בריכת שחיה קבועה במרפסת דירתו, המהווה חלק מגג הבניין ומחוברת דרך קבע לתשתיות הבניין ללא היתר בניה, ותוך סיכון לדיירים.
10. לטענת הנתבע, התנכלויות התובע החלו עם רכישתו את החניה הגובלת בחניות ובמחסנים שבבעלות התובע. בהקשר זה, לטענתו, ב-18.1.2015 הגיש נגד התובע תלונה במשטרה בגין איומים והסגת גבול (נספחים ט'1-ט'4 לכתב ההגנה).

11. לטענת הנתבע, הוא כתב את הפרסום נושא התביעה בשל חשש אמיתי לשלום הדיירים, והוא אינו לשון הרע אלא בגדר אמת דיברתי ובתום לב. לטענתו, התזמון של הודעתו בקבוצה לא היה מקרי. באותה עת הייתה אמורה להתבצע ביקורת מקיפה של כיבוי אש אותה ליווה התובע האמון על התחזוקה והבטיחות של הבניין. לטענתו, חששו התממש כשהתובע ניקה את השטח בעת ביצוע הביקורת ואחריה חזר לסורו.
12. לטענתו, למרות מעשיו הקשים של התובע, הוא ניסח את דבריו בשפה מכובדת ועניינית בצירוף סרטונים, מתוך חשש לשלום הדיירים ואורחי הבניין, ולאחר שפנה בעבר מספר פעמים לתובע וביקש שיחדל ממעשיו, ולא נענה. לטענתו, טרם פרסם את האמור תכנן לכנס ישיבת דיירים דחופה בעניין, אך בשל איסור התקהלות עקב משבר הקורונה לא ניתן היה לעשות זאת.
13. לטענת הנתבע, הבניין נבנה במסגרת קבוצת רכישה וטרם נרשם כבית משותף. על פי הסכם השיתוף צד להסכם לא יבצע תוספות המחייבות קבלת היתר בניה, ופעולת התובע לבניית בריכת שחיה היא הפרה יסודית של הסכם השיתוף. לבד מהסכנה לשלום הציבור, יש בפעולתו חשש לעיכוב רישום הבית המשותף לשנים רבות, וכתוצאה מכך פגיעה בזכויות הדיירים. כמו כן, לטענתו, בפעולתו התובע חושף את הדיירים לתביעות נזיקין.

ג. עדים

14. התובע הגיש תצהיר עדות ראשית. בנוסף, הגיש תצהירי עדות ראשית של דיירי הבניין וחברי הוועד, מר אריק בשירי וגב' ליבנת מויאל. הנתבע הגיש תצהיר עדות ראשית. ארבעת העדים העידו גם בחקירה נגדית.
15. ביום 1.4.2021 הוריתי על מינוי מהנדס גיל וינלס כמומחה מטעם בית המשפט ("מומחה בית המשפט" או "המומחה"). ביום 23.8.2021 מהנדס וינלס הגיש את חוות דעתו.

ד. דיון

ד(1) מסגרת משפטית

16. "הדין העולה מחוק איסור לשון הרע מהווה איזון עדין בין זכויות אדם מרכזיות במשטר דמוקרטי: זכות היסוד לשם טוב, מזה, וזכות היסוד לחופש הביטוי, מזה". (ע"א 4534/04 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 570, 558 (2004); [דנ"א 2121/12](#) פלוני נ' דיין אורבך, פ"ד סז(1) 667, 703 (2014); [רע"א 817/23](#) עמותת חוזה חדש נ' זוהר, פסקה 14 (30.5.2023)).
17. כפי שהתווה בפסיקה, הדרך לבחינת תביעת לשון הרע מורכבת מ-4 תחנות:

"ראשית, יש לפרש את הביטוי, בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על פי אמות מידה מקובלות על האדם הסביר. פרשנות זו יש להשעין הן על מובנם הפשוט של דברי הפרסום המפורשים, והן על האמור 'בין שורותיו', כפי שמכלול זה עשוי להתקבל ולהתפרש בעיני האדם הסביר (סעיף 3 לחוק). שנית, יש לבחון האם על פי משמעות זו, מהווים הדברים 'לשון הרע' על פי סעיף 1 לחוק, והאם אופן אמירתם מהווה 'פרסום' כמשמעותו על פי מבחני סעיף 2 לחוק. בשלב שלישי, יש לבחון את תחולת ההגנות השונות על הפרסום, על פי סעיפים 13 עד 15 לחוק, אשר תחולת מי מהן עשויה לשלול את אחריותו של המפרסם לפרסום לשון הרע. גם שלב זה עשוי לכלול רכיב המתייחס לפרשנות הביטוי ולסיווגו, למשל, כביטוי של עובדה או ביטוי של דעה, לשם התאמתו להגנה הרלבנטית. בשלב רביעי, אם ממלא הפרסום את תנאי שלושת השלבים הקודמים, נבחנת שאלת הסעדים, ובתוכם שאלת הפיצוי הראוי לתובע". (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, פסקה 17 (4.8.2008); רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' זוהר, פסקה 15 (30.5.2023))

ד(2) שלבים 1 ו-2 – האם הביטויים נושא התביעה מהווים לשון הרע והאם מדובר בפרסום?

18. הדברים נכתבו בקבוצת ווטסאפ בה חברים כ- 84 דיירי הבניין, ולכן מהווים "פרסום" כהגדרתו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 ("החוק").
19. סעיף 1 לחוק קובע מה היא לשון הרע:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרם לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
- (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
- (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו".

20. עולת לשון הרע אינה מבוססת על גרימת נזק בפועל, אלא על תוצאתו האפשרית של הפרסום ("עלול"), כאשר ביחס לתוצאה פוטנציאלית זו צוינו בחוק 4 חלופות שונות, שדי

בהתקיימותה של אחת מהן, על מנת שה"דבר" יחשב ללשון הרע; החלופה הראשונה היא "חלופת סל", ו- 3 החלופות הנוספות מתייחסות לפגיעות קונקרטיות יותר על ביטוי ש"פרסומו עלול" לגרום לאחת התוצאות השליליות המתוארות בהגדרה. (רע"א [817/23](#) עמותת חוזה חדש נ' זוהר, פסקה 17 (30.5.2023)).

21. הפרסום נושא התביעה הוא שתי הודעות שכתב הנתבע בקבוצת הווטסאפ של דיירי הבניין ביום 27.6.2020. בשעה 12:20 כתב:

"גלית יקרה, אריה בועד ועושה עבודה מצוינת במסגרת תפקידו, ועל כן לא משלם מיסי ועד. אך תתקני אותי אם אני טועה, כי לפי דעתי אף אחד מהדיירים לא אישר לכם להתקין מזגן לקירור המחסנים, מצלמה פרטית, עמדת חשמל, ולהרחיב את המחסן ע"ח השטח המשותף, ובנוסף להפוך את החניות והמחסנים למקום בו מבצעים עבודות ריתוך, הלחמה מילוי מזגנים וכו',

לא רק שהחשמל מחובר באופן פיראטי לבניין ולחשמל במחסנים שבבעלותכם, זו סכנת נפשות יש חדר חשמל צמוד לחניה, ובמרחק 20 מטרים משם חדר חשמל ראשי. "חדר טרפו" של שני בניינים..."

בשעה 13:41 כתב:

"חברים, מצרף לכם לשיקולכם, את מונה חשמל של מחסנים של אריה, ותבחנו את הצריכה בעצמכם, שגבוהה מאוד ביחס למונים אחרים.

כל מי שנתן הסכמתו בקבוצה, מבין שאם חלילה תקרה שריפה מעבודותיו הפרטיות של אריה בשטחי החניה והמחסנים, ידע והביע את הסכמתו, ועל כן שותף לכך וחשוף לתביעה. מה שקורה שם מסכן את כולם, ולא רק אותי. ראוי שחבר ועד לא יעשה כל העולה על רוחו, מבלי לקבל אישור מדיירי הבניין."

לכל הודעה הנתבע צירף סרטון.

22. המבחן אם הפרסום הוא לשון הרע הוא מבחן האדם הסביר. זהו מבחן אובייקטיבי, בו בית המשפט יתחשב בדרך בה נתפס הפרסום בעיני האדם הסביר. הפרסום ייבחן בכללותו, ומשמעותו תיגזר לא רק על סמך המילים המדויקות בהן השתמש המפרסם, אלא גם אל מול הנסיבות החיצוניות הסובבות את הפרסום. (ע"א [751/10](#) פלוני נ' אילנה דיין ואח', פסקה 84 (8.2.2012)). "ההלכה היא, שאין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם מחד גיסא, ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא

את הדברים מאיזך גיסא. המבחן הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדיון, המשמעות, שקורא סביר היה מייחס למלים. " (ע"א 740/86 יגאל תומרקין נ' אליקים העצני (1989), פ"ד מג(2) 333, 337).

23. על פי הדברים שכתב הנתבע, התובע ביצע פעולות ברכוש משותף ללא הרשאה מהדיירים (חיבר מזגן למחסניו, חיבר מצלמה, הרחיב מחסן על חשבון רכוש משותף, מבצע עבודות ריתוך והלחמה באזור המחסנים והחניות, והתחבר באופן פיראטי לחשמל הבניין עבור שימוש הפרטי), ויש בפעולותיו סכנה לשלום הציבור. אין בפרסום השתלחות בתובע, אולם יש בו פרסום שלילי הכולל רמיזה כי התובע מבצע פעולות לא חוקיות ומסכן את שלום הציבור. לכן, אדם שנחשף לפרסום עלול לשנות דעתו על התובע לרעה. כמו כן, הפרסום עלול לפגוע בתפקידו של התובע כחבר ועד. ראיה לכך היא העובדה שבעקבות הפרסום, חברים בקבוצה כתבו הודעות בהן ביקשו לקבל הסבר ולערב את הוועד בנושא. רבים הרעיפו שבחים על פועלו של התובע בוועד, וסברו שלא היה ראוי לכתוב את הביקורת בפורום הרחב של קבוצת הבניין, אלא בפורום מצומצם יותר. על כן, הדברים באים בגדר לשון הרע.

24. על אף הקביעה כאמור כי הפרסום עולה כדי לשון הרע, כמפורט להלן, הוא חוסה תחת הגנת אמת בפרסום בהתאם לסעיף 14 לחוק, ותחת הגנת תום הלב בהתאם לסעיף 15 לחוק.

ד(3) שלב 3 – תחולת ההגנות

ד(3)א(א) הגנת אמת בפרסום

25. סעיף 14 לחוק קובע: "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש."

26. בע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי (4.8.2008) נקבע:

"הגנת 'אמת הפרסום' בנויה משניים: מיסוד אמיתות הפרסום, ומקימו של ענין ציבורי הנילווה לפרסום. אמיתות הפרסום היא שאלה עובדתית, הבוחנת את תוכן הפרסום מול המציאות העובדתית; קיומו של ענין ציבורי היא שאלה ערכית הבוחנת האם קיים אינטרס חברתי המצדיק הכשרת פרסום פוגעני שיש בו לשון הרע (שנהר, 215; ע"א 723/74 הארץ נ' חב' החשמל, פד"י לא(2) 281 (1977) (להלן: 723/74 הארץ), 299-300). שאלה זו מושפעת ממדיניות שיפוטית, ועניינה הוא נורמטיבי, בעל מימד אובייקטיבי, הנבחן על רקע נסיבות המקרה (ע"א 439/88 רשם מאגרי המידע נ' ונטורה, פד"י מח(3) 808 (1994); (פסקה 22).

כן נקבע:

"כדי לזכות בהגנת "אמת הפרסום", מטיל החוק הישראלי את נטל הוכחתה של ההגנה על הנתבע. אכן, "הנטל הרובץ על המפרסם, הנתבע בתביעת לשון הרע, להוכיח את אמיתות הפרסום, אינו עניין של מה בכך" (דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות נ' יוסף קראוס, פד"י נב(3) 1 (1998) (להלן: ענין קראוס), 42). מידת ההוכחה הנדרשת לצורך הוכחת טענת אמת הפרסום, עומדת ביחס מתאים לרצינותו וחריפותו של תוכן הפרסום (ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ נ' מזרחי, פד"י מא(2) 169 (1987) (להלן: ענין מזרחי), 186-187). (פסקה 24).

27. דיווח על פעולות המבוצעות ברכוש משותף בבית המשותף ללא הרשאה מהדיירים, ואשר עלולות להוות סכנה לשלום הציבור, הן עניין ציבורי. השאלה אותה נותר לבחון היא האם הנתבע הרים את הנטל להוכיח את אמיתות הפרסום.

28. עוד בתחילת ההליך, טרם הגשת התצהירים, הסכימו הצדדים על קבלת חוות דעת של מומחה מטעם בית המשפט בתחום הנדסת בניין, על מנת שיחווה דעתו בשאלות השנויות במחלוקת בין הצדדים, ושהן עניין שבמומחיות. כאמור, מונה מהנדס גיל וינלס כמומחה מטעם בית המשפט. מהנדס וינלס ביקר במקום ביום 6.6.2021, וחוות דעתו הוגשה ביום 23.8.2021. להלן יפורטו הנושאים שנכללו בפרסום ויידון אם חלה הגנת אמת בפרסום לגבי כל אחד מהם.

התקנת מזגן לקירור המחסנים ומצלמה פרטית

29. אין מחלוקת לגבי העובדה, לפיה התובע התקין מזגן במחסן ומצלמה פרטית. התובע טען בתצהירו כי המזגן הותקן בהתאם לדין בשטחו הפרטי, לא מהווה מטרד או סכנה לשכנים, ומוזן מחשמל שלו. בדיון מיום 7.3.2021 התובע טען כי המזגן הותקן רק בתוך המחסן והחניה שלו (פרוטי עמ' 3 ש' 4-7). התובע טען עוד כי על פי חוות דעת מומחה בית המשפט, לא היה צורך באישור הדיירים להתקנת המזגן והמצלמה. (סיכומי התובע, פרוטי עמ' 79 ש' 9-18, ש' 30-32).

30. טענת התובע כי הוא התקין את המזגן רק בשטחו הפרטי אינה נכונה. כאמור בסעיף 11(א) לחוות דעת מהנדס וינלס, מנוע המזגן הותקן על הקיר החיצוני של המחסן, שהוא רכוש משותף, וגם המצלמה הותקנה ברכוש משותף. נוסף לאמור, לשיטת התובע עצמו, הוא ביצע את ההתקנות על דעת עצמו. הוא לא יידע את הדיירים או הנציגות על כך, ולא ביקש את אישורם או הסכמתם.

31. אמנם מומחה בית המשפט בדעה כי מדובר בשימוש סביר אשר אינו טעון אישור מוקדם של דיירי הבניין. עם זאת, אפילו מדובר בשימוש סביר שלא מונע שימוש דומה מדייר אחר (ואיננו קובעת כי מדובר בשימוש כזה), בהתאם [לסעיף 31 לחוק המקרקעין](#), [תשכ"ט-1969](#), היה על התובע ליידע את הדיירים בהקדם על השימוש הנעשה על ידו ברכוש המשותף. כאמור, התובע לא יידע את הדיירים. (ראו הודעות הדיירים בקבוצה).
32. לאמור יש להוסיף כי אין כל סיבה לצפות מהנתבע או לדרוש ממנו להיות בקיא ברזי [סעיפים 30 ו-31 לחוק המקרקעין](#), [תשכ"ט-1969](#), או בפסיקת הפיקוח על רישום מקרקעין, או בפסיקת בתי המשפט בסוגיית "השימוש הסביר" או אי מניעת שימוש דומה משאר הדיירים. הנתבע סבר בתמימותו כי השימושים הנ"ל ברכוש המשותף טעונים הסכמת הדיירים. התובע מצידו יכל להסתפק בתשובה לאותה הודעה כי לשיטתו לא נדרשים אישור או הסכמה. מכל מקום, במכלול הנתונים, וכמתואר בהמשך בהקשר הכולל של הדברים, דברי הנתבע בהודעתו כי הדיירים לא אישרו לתובע להתקין מזגן ומצלמה פרטית, הם נכונים, שכן התובע לא קיבל הסכמת הדיירים וגם לא יידע את הדיירים בהתקנת המזגן והמצלמה. גם אין בדברים שנכתבו כל פסול ולא הייתה לתובע כל עילה או הצדקה להגיש בגין אימרה זו תביעת לשון הרע.

הרחבת המחסן לרכוש המשותף

33. בעניין הרחבת המחסן, הנתבע כתב בהודעתו כי אף אחד מהדיירים לא אישר לתובע להרחיב את המחסן על חשבון השטח המשותף.
34. בתצהיר עדותו הראשית התובע לא שלל את העובדה כי הוא ביצע את הרחבת המחסן, וכל שטען בהקשר זה היה כי לא פלש לשטח המשותף. נוסף לכך, התובע לא טען בתצהירו כי ניתנה הסכמת הדיירים להרחבת המחסן. (סעיפים 16-12).
35. מומחה בית המשפט קבע בחוות דעתו כי מחסן התובע הורחב על ידי הזזת דלת המחסן לקיר החיצוני. נוסף לכך המומחה קבע: **"המחסן כאמור לעיל הוגדל בשטח של כ- 2.25 מ"ר ע"ח השטח הציבורי כאשר הדלת נפתחת החוצה לעבר ולתוך מסלול הנסיעה תוך סיכון למשתמשים בחניון"**. (עמ' 9 סעיף 11(ד)). הנה כי כן, מדובר בהרחבה של המחסן תוך השתלטות על רכוש משותף. ולא רק זאת, אלא שדלת המחסן אף הותקנה באופן שיצר סיכון למשתמשי החניון. אמרת הנתבע בהודעתו היא, אפוא, מדוייקת הן לגבי הרחבת המחסן על חשבון רכוש משותף, והן לגבי אי קבלת הסכמת הדיירים.
36. בניסיון להתחמק מאחריותו להרחבת המחסן כאמור, התובע טען בדיעבד ובעלמא בעדותו בחקירה הנגדית כי השינוי הנ"ל נעשה על ידי הקבלן, טענה שכלל לא נזכרה בתצהירו (פרוטי' עמ' 15 ש' 31-35). ועוד, על מנת להתגבר בדיעבד על הגילוי של השתלטות על רכוש משותף בהרחבת המחסן, התובע טען בסיכומיו כי ביצע את השינוי בהסכמת הדיירים והוועד. שוב, טענה שכלל לא נזכרה בתצהירו.

התקנת עמדות חשמל במחסנים וחניות, שימוש בחשמל ציבורי, שימוש במחסן ובחניות לביצוע עבודות

37. מומחה בית המשפט קבע:

"התקנת עמדות חשמל בחניות ובמחסנים במרתף 1 - לא תקין ואני אסביר: התובע התקין עמדות ולוח חשמל כולל שקעי כוח בתוך המחסן. ברור שהשימוש במחסן נועד לצרכי אחסנה ובפועל השימוש לצרכי עבודה. בזמן הביקור לוח החשמל הוזן מדירת התובע. נראה שבעבר לוח החשמל ניזון מהחשמל הציבורי המשותף לכלל בעלי הדירות ולא מדירת התובע כאשר השימוש בחשמל לא היה סביר." (עמ' 6).

"לגבי חיבור הלוח/ות במחסנים מדירת התובע: התובע העביר אליי 'אישור על בדיקת חשמל במחסן' ללא תאריך. מעבר לכך, חיבור של דירת התובע שמספרה 83 מקומה 24 למרתף דורשת אישור (אחרי הגשת תכנית מהנדס חשמל) של חברת החשמל ושל כיבוי האש, אישור שלא נמצא ותכניות שלא הוגשו מכיוון שהן מנוגדות לתקנות החשמל (תקנת משנה ג2) תוך סיכון הבניין ועל כן החיבור של מערכת החשמל במחסנים אל דירת התובע אינו תקין.

עמדות חשמל בחניון התובע התקין עמדות חשמל מחוץ למחסנים: לא סביר להתקין שקעי חשמל לשימוש עצמי (מעבר לשקע אחד הדרוש להזנת רכב חשמלי ו/או פעולות מעבר לסביר במרתפים ולכן לפי דעתי אינן תקינות." (עמ' 6-7).

38. לחוות דעת המומחה צורפו תצלומים בהם ניתן לראות את לוח החשמל וארבעת שקעי החשמל שהותקנו מחוץ למחסן. נוסף לכך ניתן לראות שבמחסן מאוחסנים באופן נגיש כלי עבודה ומוצבות עמדות עבודה.

39. ביחס לביצוע עבודות על ידי התובע, המומחה קבע כי ככל שבוצעו על ידי התובע עבודות ריתוך והלחמה בחניון, הן מהוות סכנה והן בניגוד לחוק, להיתר ולשימוש הסביר בחניון. (עמ' 9).

40. עוד נקבע בחוות הדעת כי "יש לנתק את החשמל במחסן מהחיבור לדירה שבוצע בניגוד לנדרש והמהווה סכנה ולהתקין מונה חשמל חדש עצמאי למחסנים של התובע ע"י חשמלאי מוסמך ובאישור חח". יש לפרק את השקעים שעל קירות המחסן החיצוני (ניתן להשאיר שקע אחד) כאשר הנושא חייב להיפתר מיידית כיוון שאינו בטיחותי."

וכי יש לאסור ביצוע מלאכות כלשהן בשטחים המשותפים (כגון ריתוך והלחמות), ולוודא שהשימוש במחסנים לאחסנה בלבד. (עמ' 11).

41. התובע צרף לשאלות ההבהרה ששלח למומחה אישור מיום 8.6.2021, על פיו ניתן אישור החשמלאי מר אביב עוזר לקו החשמל המזין את המחסן והשקעים מחוץ למחסן מתוך דירת התובע. עוד על פי מסמך זה, הזנת החשמל היא לא מחשמל ציבורי. המומחה השיב כי האישור ניתן לאחר ביקורו במקום וכי אין בו כדי להעיד על התקופה שקדמה לביקורו. (שאלה 1(ו)). עוד השיב המומחה כי החיבור מהדירה למחסן לא תקני ולא הוצג אישור חברת החשמל. (שאלה 2. תשובות המומחה לשאלות ההבהרה של התובע הוגשו ביום 5.10.2021).

42. התובע צרף לתצהירו הצהרה מיום 2.2.2022 של בודק חשמל מוסמך, מר מרדכי האקשור. מסמך זה אינו חוות דעת כדין, שכן אינו ממלא אחר דרישות [פקודת הראיות](#) (נוסח חדש), [תשל"א-1971](#). לכן, אין במסמך זה כדי לסתור את חוות דעת מומחה בית המשפט. אין יסוד לנטען במסמך זה לגבי כישוריו והסמכתו של מהנדס וינלס. כמפורט בחוות דעתו, מהנדס וינלס הוא מהנדס בניין ובנוסף מהנדס יועץ בטיחות אשר הוסמך כממונה על הבטיחות. על פי הכשרתו וניסיונו, הוא בר סמכא בתחומים נושאי חוות דעתו.

43. א. התובע טען בתצהירו כי עבודות החשמל בוצעו על ידי חשמלאי מוסמך מטעם הקבלן; כי לוח החשמל במחסן ועמדת הטעינה לרכב הותקנו באמצעות חשמלאי מוסמך ומוזנים מלוח החשמל מדירתו; כי כבל החשמל מונח בפיר חשמל המיועד לכבלי חשמל ונפרס לאורך סלסלות חשמל תקניות שבוצעו על ידי קבלן הבניין עד למחסן שלו ומחוברים ללוח חשמל תקני; כי בשני צדי הכבל מותקנים מפסקי מגן פחת נגד התחשמלות לניתוק מהיר של זרם החשמל, והכל בוצע על ידי חשמלאי מוסמך.

ב. בחקירתו הנגדית התובע נשאל לזהות החשמלאי המוסמך שלטענתו ביצע את ההתקנות. בתשובה תחילה התובע טען שהקבלן ביצע את כל עבודות החשמל. לאחר מכן טען שאת השקעים התקין בעצמו וכי מדובר בכבל מאריך ומפצל. בהמשך טען שאינו מכיר את החשמלאי של הקבלן ולא זוכר כמה שילם לו. לאחר מכן טען שבכל עבודה היה מדובר בחשמלאי אחר (פרוט' עמ' 13 ש' 24-36, עמ' 14 ש' 1-14, עמ' 20 ש' 7-9). מעבר לכך שהטענות לתקינות עבודות החשמל נשללו בחוות דעתו של המומחה מטעם בית המשפט, התובע מסר גרסה מתפתחת וחסרה שאינה מהימנה.

44. כאמור, מומחה בית המשפט קבע כי ללא אישור חברת החשמל לקו החשמל מדירת התובע למחסן התובע, החיבור לא תקני. באשר להתקנת ארבעה שקעים מחוץ למחסן בחיבור לא תקני, המומחה צירף תצלום של השקעים והתובע אישר אותם בחקירתו

הנגדית (פרוטי עמ' 1 ש' 29). מהנדס וינלס הבהיר בתשובה לשאלת הבהרה מספר 3 מטעם התובע, שאין זה סביר ותקני להשתמש ב- 4 שקעי חשמל במרתף. יש להוסיף ביחס לעבודות החשמל, כי אין בדברי חברי הוועד בחקירתם הנגדית ללמד שעבודות החשמל שביצע התובע הן תקניות. טענת מר בשירי, לפיה הוא הסתמך על בדיקה מול יועץ בטיחות מעבודתו, נטענה בעלמא. לא פורט מי הוא אותו יועץ בטיחות ולא הוגשה חוות דעתו. גב' מויאל אמרה שהיא כלל לא מודעת לעבודות החשמל שביצע התובע.

45. באשר לטענת התובע, לפיה פרסום הנתבע כי הוא גנב חשמל ציבורי, הוא האשמה שקרית, מומחה בית המשפט ציין בחוות דעתו: **"נראה שבעבר לוח החשמל ניזון מהחשמל הציבורי המשותף לכלל בעלי הדירות"**. בתשובה לשאלת הבהרה מספר 1 מטעם התובע המומחה השיב כי התובע עצמו מסר לו שבעבר לוח החשמל ניזון מהחשמל הציבורי. לא נמצאה כל סיבה לפקפק בנכונות דברי המומחה אשר ביסס דבריו גם על התרשמותו ממראה עיניו בעת הביקור במקום.

46. הן בתצהירו (סעיפים 40-42) והן בישיבת קדם המשפט מיום 7.3.2021, התובע הודה כי הוא בנה שלטים וריתך אותם בחניה עבור תחזוקת הבניין (פרוטי עמ' 3 ש' 11-2. ראו גם בקשה לתיקון הפרוטוקול מיום 12.3.2021 שהתקבלה). בחקירתו הנגדית התובע סתר דברים אלה כשטען תחילה שלא ביצע בחניה עבודות ריתוך מעולם (פרוטי עמ' 13 ש' 22-23, עמ' 14 ש' 16), ואז כשעומת עם דבריו מישיבת קדם המשפט שינה דבריו ואמר שפעם אחת ריתך שלט שנשבר עבור הבניין בחינם, מחוץ לבניין, ושוב סתר דבריו מישיבת קדם המשפט כשטען **"לא עשיתי שום דבר בחנייה, שום עבודות"** (פרוטי עמ' 14 ש' 29-24). בהמשך, כשהתבקש להגיב לדבריו בתצהירו כי ביצע בחניה עבודות לטובת הבניין וכי יש בידו ראיות ברורות לכך, שוב שינה גרסתו וטען כי ביצע עבודות תחזוקה שאינו זוכר אותן, והתפלל לשם הציטוט מתצהירו בו נטען שיש לו ראיות לכך. (פרוטי עמ' 19 ש' 23-31). לנוכח הסתירות בטענות ושינויי הגרסה לא ניתן להימנע מהמסקנה כי עדות התובע אינה כנה ואינה מהימנה. יש לציין בהקשר זה כי בתצהירו, אשר הוגש לאחר שהתקבלה חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט, התובע מסר גרסה חסרה. הוא נמנע מלספק גרסה מפורטת ביחס לפעולות השונות שביצע. ניכר שהתובע ניסה, בתצהירו, לאחר מכן בעדותו בחקירה נגדית, ולאחר מכן בסיכומיו, להתאים את טענותיו העובדתיות לחוות דעת המומחה.

47. א. מן העבר השני, הנתבע מסר גרסה אותנטית, קוהרנטית ומהימנה. הנתבע אישר מספר פעמים במהלך חקירתו כי בדבריו "אריה בועד ועושה עבודה מצוינת במסגרת תפקידו, ועל כן לא משלם מיסי ועד", הוא התכוון לשבח את התובע. (פרוטי עמ' 24 ש' 33, עמ' 25 ש' 27-25, עמ' 28 ש' 10, ש' 34-18). עדותו עולה בקנה אחד עם הכתוב. הנתבע כתב במפורש כי התובע עושה עבודה מצוינת כחבר ועד. מההקשר ברור כי הנתבע בדעה כי לאור ביצוע תפקיד חבר הוועד בהתנדבות, הפטור לתובע מדמי ועד הוא ראוי. לא רק שהדברים לא נאמרו בגנות התובע אלא שהם נאמרו בשבח.

- ב. הנתבע הסביר כי דבריו כוונו למפגעי הבטיחות. כן פירט כי הוא הקדים פנייה לתובע בקשר למפגעי הבטיחות אך התובע זלזל בתלונותיו (פרוט' עמ' 25 ש' 27-31, עמ' 26 ש' 12-15, עמ' 27 ש' 5-17, עמ' 29 ש' 17-19, עמ' 33 ש' 1-7).
- ג. הנתבע גם הסביר כי בדבריו לגבי התקנת המזגן והמצלמה, הרחבת המחסן ובסרטונים שצירף, הוא ביקש להבהיר לדיירים כי התובע משתמש במחסן באופן שלא תואם את ייעודו, אלא לביצוע עבודות ריתוך והלחמה, ובאמצעות חיבור חשמל פיראטי המסכן את שלום הדיירים. הסבריו מתיישבים עם חוות דעת המומחה ועם התצלומים והסרטונים, על פיהם התובע שינה את ייעוד המחסן, הפכו למקום עבודה, וביצע עבודות באופן שיצר סיכון לשלום הדיירים וביטחונם. (פרוט' עמ' 41 ש' 30-34, עמ' 42 ש' 1-2, עמ' 44 ש' 16-21, עמ' 45 ש' 3-8, עמ' 46 ש' 24-30, עמ' 53 ש' 3-13, עמ' 26-29, עמ' 55 ש' 31-33, עמ' 67 ש' 1-9, עמ' 26-33). לא נמצאה כל סיבה שלא לקבל כנכונה את עדות הנתבע, לפיה ראה בעצמו את התובע מבצע ריתוך והלחמות במרתף. (פרוט' עמ' 64 ש' 25-34, עמ' 65 ש' 1-8, עמ' 73 ש' 30-33, עמ' 74 ש' 1-28, עמ' 75 ש' 2-24).

הגנת אמת בפרסום - סיכום

48. סיכומו של נושא זה, התובע הפעיל באזור המחסנים והחניות עמדת עבודה לריתוך והלחמה, וביצע עבודות בניגוד לחוק ולהיתר השימוש, תוך יצירת סיכון. חיבר לוח חשמל, קו חשמל מדירתו, ונקודות חשמל באופן לא תקני שהיוו סכנה בטיחותית. עוד התקין מזגן ומצלמה פרטית, ללא יידוע הדיירים ומבלי קבלת הסכמתם. קיימת אפשרות סבירה, לפיה השתמש בחשמל ציבורי. כיום החשמל מחובר מדירתו באופן לא תקני כאמור.
49. התוכן שכתב הנתבע, לפיכך, היה נכון ונאמן לאמת. נוסף לאמור, אפילו היה בפרסום פרט שלא הוכחה אמיתותו (ואיני קובעת כך), איך בכך כדי לשלול את ההגנה, שכן המשמעות והתוכן הכללי של הפרסום לחלוטין תואמים את המציאות. (סעיף 14 לחוק: "פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש". [ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג](#), פ"ד מו(5) 555, 564 (1992)). בהתאם, לנתבע עומדת הגנת אמת בפרסום הקבועה בסעיף 14 לחוק. לאור מסקנה זו התייתר הצורך לבדוק את הגנת תום הלב, אך למען שלמות התמונה יפורט להלן בקצרה כי אף הגנת תום הלב עומדת לנתבע.

ד(3) (ב) הגנת תום הלב

50. הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15 לחוק, חלה בהתקיים שני תנאים מצטברים: האחד, הפרסום נעשה באחת הנסיבות המנויות בסעיפי המשנה של סעיף 15. השני, הפרסום נעשה בתום לב. לטענת הנתבע, חלה בעניינו ההגנה הקבועה בסעיף 15(2): "היחסים

שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;”

51. פרסום שנועד להתריע על מפגעי בטיחות שגורם חבר הוועד או דייר, ומהווים סכנה לשלום הציבור, חוסים תחת הגנה זו.

52. בסעיף 16(א) לחוק קבועה חזקה לקיומו של תום לב, ובסעיף 16(ב) לחוק קבועה חזקה הפוכה - היעדרו של תום הלב, כדלקמן:

”(א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.

(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;

(3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.”

53. בענייננו חלה חזקת תום הלב, שכן הפרסום נעשה בגדר הסביר עת הנתבע כתב בפרסום שהפרסום הוא "על דעתו" ואף הביע הסתייגות כשציין לדוברת מולו (ככל הנראה זוגתו של התובע) "תקני אותי אם אני טועה". נוסף לכך, שוכנעתי שהנתבע פנה לתובע טרם הפרסום באותם נושאים ולא נענה, וכי האמין באמיתות הפרסום, שכן ראה את התובע מבצע עבודות ריתוך והלחמה באזור המחסנים והחניות.

54. לא נמצא ביסוס לטענה, לפיה הנתבע מתנכל לתובע. התובע לא הביא ראיות לטענותיו, לפיהן הנתבע הגיש נגדו תלונות שווא לרשויות או שדיבר בגנותו בפני שכנים (פרוט' עמ' 16 ש' 35, עמ' 17 ש' 10-1). התובע הודה וקיימות ראיות (פרוט' עמ' 16 ש' 32-33, נספחים ד', ה' לתצהיר הנתבע), כי התובע נמצא בהליך מול הרשויות להסדרת בריכה שבנה בדירתו שלא כחוק. לעניין הבריכה ראו עמ' 9 ו-11 לחוות דעת מהנדס וינלס. המומחה קבע כי בדירת התובע בקומה 24 נבנתה בריכת שחיה לא תקנית ללא היתר בנייה.

המומחה קבע כי באחריות התובע להוציא היתר בניה לבריכה ולהביא ללא דיחוי אישור מהמהנדס שתכנן את הבניין שהבריכה עומדת בעומס הסטטי הנדרש ואינה מהווה סכנה. (עמ' 9, 11). פעולות שהנתבע ביצע על מנת למנוע סכנות בבניין הן לגיטימיות ואף ראויות, ואין בהן התנכלות לתובע. לפיכך, עומדת לנתבע הגנת תום הלב.

ה. סוף דבר

55. התביעה נדחית.
56. באשר להוצאות המשפט, ככלל הוצאות המשפט נפסקות בשים לב לשווי התובענה. במקרה דנן, שיקול זה אינו עומד בקורלציה לזמן והמשאבים שהיה על הנתבע להשקיע במשפט, אשר כלל הגשת כתבי טענות, שלוש ישיבות קדם משפט, קבלת חוות דעת מומחה, משלוח שאלות הבהרה, בקשות ביניים רבות, הגשת תצהירים ותיקי מוצגים, דיון הוכחות וסיכומים. הוצאות המשפט, אפוא, הן בשים לב לשיקולים הנ"ל.
57. התובע ישלם לנתבע:
- א. שכר טרחת עו"ד בסך 25,000 ש"ח.
 - ב. הוצאות המשפט של הנתבע בתשלומיו לצדדי ג' ובכלל זה התשלום ששילם למומחה מטעם בית המשפט, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד התשלום.
 - ג. הוצאותיו האישיות של הנתבע בגין הטיפול במשפט ובכלל זה הכנות לדיונים והתייצבות לדיונים, בסך של 5,000 ש"ח.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, כ' כסלו תשפ"ד, 03 דצמבר 2023, בהעדר הצדדים.

עדנה יוסף-קוזין